

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ג חשון תשפ"ד | דף היומי בבלי: ב"ק ה.

דף היומי בהלכה: קע"ה א' - ב'.

מוסר: אהבת חסד - וכל זה דברנו לענין המשאל' עד פרק כ"ג.

קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הזכירה " החמש ועשרים" עד שער השתיקה "ובעבור שהלשון קלה"

אני יוצא ורואה טנדר של החמאס, ממנו יורדים שנים עשר מחבלים, זהם מתחילים לחתוך את הגדר...

מספר הרב מ' ל' שליט"א, בוגר אחד הקיבוצים שהותקפו בשמחת תורה על ידי מחבלי החמאס ימ"ש, מספר

אמנם בפנים הבית נשאר יציב, אבל בחוץ כבר נראה חורבן של ממש. קולות של פיצוץ והדף, רעשים, יריות וצרחות, זה מה שהם שמעו.

הם נכנסו לממ"ד והסתגרו שם. התברר ששני הדברים שנראו כמו צרה צרורה, הצילו אותם ממוות: האחד - הסכרת של החבר שלי. מפני שהיה לו דחוף למצוא מקרר לאינסולין, הוא מיהר לביתו של החבר. הפצמ"ר שנחת ליד ביתו שילח אותו החוצה, וכך הוא ניצל מהמחבלים שמאוחר יותר חדרו אליו הביתה ולא מצאו אותו.

השני - הקיר החיצוני בביתו של החבר התפוצץ בצורה דרמטית, וחלקי הזכוכית שהתפזרו בטווח גדול, עשו רושם כאילו כל הבית חרב. למראה הקיר המנופץ חשבו המחבלים שהבית כבר 'טופל' גם מבפנים, ודילגו עליו.

נפשותיהם היו להם לשלל. מבלי יכולת לדעת מה קורה בחוץ, הם נשארו בממ"ד, ורק אחרי שמונה עשרה שעות באו חיילים לחלץ אותם. החבר שלי עדיין ממשש את עצמו, ומתרגש להיווכח שהוא חי. הם היו ממש בתוך התופת, וניצלו בחסדי שמיים.

עוד מספר הרב מ' ל' שליט"א: היינו כמה חברים שחזרו בתשובה. היה לנו חבר שהיה עם כבוד למסורת, והוא היה שומע

גדלתי בקיבוץ. הקב"ה ריחם עליי, וגיליתי את האמת. חזרתי בתשובה והשארתי מאחוריי אחים תועים. אני מתפלל עליהם, שגם הם יכירו וידעו ויקיימו את התורה.

לפני כמה חודשים התקשר אליי חבר מהקיבוץ, וביקש ממני שאשיג לו תפילין, אבל שלא אגלה לאף אחד שהוא מניח תפילין ואומר קריאת שמע. אני בטוח שהצעדים שלו להתקרב, עמדו לו להינצל. ביום השבת, שמחת תורה, הוא התעורר בשעה שש וחצי בבוקר לקול אזעקה.

תוך רגע נפל פצמ"ר ליד הבית שלו, וברגע אחד נהיה חושך בכל הבית. החשמל נותק, כל המכשירים, כולל המקרר, הפסיקו לעבוד, ומבחינתו זה היה מספיק כדי להבין שהוא בסכנת חיים. הוא חולה סכרת, והוא חייב שיהיה בקרבתו מזרק אינסולין. האינסולין חייב לשהות בקירור, וכעת, כיוון שהוא לא ידע כמה זמן יעבור עד שהתקלה תתוקן, הוא צריך למצוא מישהו שיש לו מקרר, ויוכל לארח אותו. הוא מיהר לביתו של חבר, שעדיין עמד בשלמותו.

קעבור כמה רגעים נפל גם בחצרו פצמ"ר.

החבר, שרק לפני זמן מה סיים לשפץ את ביתו המפואר, ראה בעיניים כלות איך כל הקיר בחזית מתנפץ. זה היה קיר מיוחד, עשוי כולו חלונות זכוכית, ואלו התנפצו בקול רעש גדול, ושבריהם התפזרו לכל עבר.

מחבלים, והם מתחילים לחתוך את הגדר. מיד הזעקתי חבר שיעזור לי לעצור אותם. זה היה נורא. רחפנים מעל הראש, אש באוויר, ואני צריך לבלום שתיים עשרה חיות אדם שכל המטרה שלהן היא להרוג.

השתטחתי על הרצפה מאימת ההפצצות, ויחד עם זה קמתי להילחם במחבלים. ידעתי רק דבר אחד: אני לא יכול כלום, אבל בורא עולם יכול הכל.

'הקב"ה, אתה אתי'. זה מה שאמרתי כל הזמן כשלחצתי על ההדק.

ברוך ה', חיסלנו אותם. החבר הזה אמר לי: אני לא גיבור. זה לא אני. זה הקב"ה. לאורך כל השיחה הוא אומר 'ברוך ה', ברוך ה'. זו שפה חדשה שלו. אף פעם עד עכשיו לא שמעתי אותו מדבר כך. אמונה. זה מה שהציל אותנו.

(מתוך 'השגחה פרטית' - וירא-חיי שרה - תשפ"ד)

את הרעיונות שלנו, אבל הוא נשאר כמו שהוא. עכשיו הוא סיפר לי מה שעבר עליו בשעות הטבח:

בבית שלי יש שתי קומות. התעוררתי מוקדם בבוקר ושמעתי את האזעקות. מיד עליתי לקומה העליונה והורדתי את כל הילדים למטה. ברגע שכולם סיימו לרדת, נפל פצמ"ר על הקומה למעלה, ואני לא רוצה לחשוב מה היה קורה לו היינו מתעכבים שם רק עוד כמה רגעים. הבנתי שהתחילה מלחמה, וכחבר בכיתת כוננות, לקחתי את הרובה. לפני שיצאתי עמדתי ליד המזוזה ואמרתי 'שמע ישראל'. זה מה שידעתי וזה מה שביקשתי, שהקב"ה יעזור לי. רק הוא יכול. הייתי בטוח שהוא יהיה אתי.

לא מצאתי את הקסדה שאמורה להגן על הראש, ויצאתי כך. הודעתי לחברי הכוננות שאיני יכול לצאת מאזור הבית שלי, ואני אאבטח את האזור מחצר ביתי.

הבית שלי הוא האחרון בקיבוץ, וניצב סמוך לגדר. אני יוצא ורואה טנדר של החמאס, ממנו יורדים שנים עשר

הקונספציה שהתנפצה במלחמה הקטנה וזו שתתנפץ במלחמה היותר גדולה

**במשך שנים טוען ארגון חמאס שכל שאיפתו ומטרתו היא להשמיד את ישראל חלילה,
וראשי מערכת הביטחון טענו בתוקף שפניו אינן למלחמה...**

נעשה הכל כדי לפגוע בכם, ולא נרחם עליכם, לא על נשותיכם ולא על התינוקות שלכם.

ולמרות הכל, במשך שנים, נהגו ראשי מערכת הביטחון לנהל דיונים ממושכים שבהם הם עסקו בשאלת המסוכנות של חמאס. הם שרפו אלפי שעות דיונים סביב השאלה עד כמה חמאס מורתע, ועד כמה הוא מעוניין במלחמה.

והמסקנה שלהם בשנים האחרונות היתה מאוד ברורה: חמאס מורתע, חמאס לא מעוניין במלחמה, חמאס שואף לשמור על שקט בגזרה, אין לו שום כוונה להפתיע אותנו באירוע גדול כי ראשיו מבינים שזה יביא עליהם את הקץ. אין צורך להסביר עד כמה הם טעו.

המסקנה המתבקשת היא: אל תהיה חכם יותר מהאויב שלך. אל תנסה להיות הפסיכולוג שלו, ולהסביר למה הוא התכוון. אם הוא מאיים, מתאמן ומתכוון לתקוף, דע לך שהוא יתקוף, והוא יעשה זאת בכל העוצמה.

בספר 'חובת הלבבות' (בשער יחוד המעשה פרק ה) כותב רבינו בחיי דבר נפלא: מעשה בחסיד אחד שפגע באנשים החוזרים

אליעזר (לייזר) רוט

ישנו פתגם נפוץ מאוד שאומר "הכתובת היתה על הקיר", כלומר, אין שום פלא בכך שאירוע פלוני התחולל, כי כולם יכלו לדעת זאת מראש, אם רק היו קוראים את הכתובת שנכתבה על הקיר באותיות גדולות.

במקרה של ארגון הטרור חמאס, הכתובת היתה על הקיר, על החומה ועל הגדר. היא היתה על המסכים, ועל הקרקע, הופיע בכתב האמנה של חמאס, נשמעה מחדש בכל נאום של כל אחד ואחד מבכירי הארגון ודובריו, וגם הוכחה הלכה למעשה באינספור סבבי לחימה ופיגועים שביצעו אנשי הארגון, כשהם מצהירים פה אחד שוב ושוב: אנו שואפים להשמיד את ישראל.

הסיסמה המועדפת עליהם היא "מהנהר ועד הים, פלסטין תהיה חופשית" - לא רק ביהודה ושומרון, לא רק מעבר לקו הירוק, לא רק באזור עזה או בגבול לבנון - אלא בכל שטחי ארץ ישראל הם רוצים לשלוט, ואת כל כולה הם שואפים להשאיר בלי יהודי אחד לרפואה, רח"ל.

הם אמרו את זה, זעקו את זה בגרון ניחר, השמיעו את זה בכל כך הרבה סיסמאות שונות ומשונות, כשהמסר האחד והיחיד הנשמע מכולם הוא חד וחלק - אנחנו שונאים אתכם, אנחנו

מנהרות וצוללנים, הוא ערוך ומוכן עם מיטב הציוד כדי להכות בנו, ורבים חללים הפיל לאורך הדורות.

ובכל זאת, אנחנו שבויים בקונספציה. נראה לנו שאולי הוא לא כזה גרוע. שאנחנו כן יכולים לעשות כך וכך - כל מה שחז"ל וגדולי הדורות הזהירו שלא לעשות כדי שלא ניפול בשבי היצר, ואנחנו נצליח להתגבר עליו למרות הכל.

אבל זה לא עובד כך!

חז"ל הקדושים מעידים שרק עם עזרת הקב"ה אפשר לנצח את היצר הרע, והקב"ה כבר אמר לנו בצורה מאוד ברורה ומדויקת מתי הוא עוזר לנו להתגבר עליו:

"כך הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל: "בני בראתי יצר הרע, ובראתי לו תורה תבלין. אם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו... ואם אין אתם עוסקים בתורה אתם נמסרים בידו!".

הכתובת על הקיר. כתובה באותיות ענק, לעין כל. כולנו מכירים את מדרשי חז"ל הללו, כולנו יודעים שהתבלין היחיד נגד היצר הרע הוא התורה הקדושה, וכולנו יודעים שאלמלי הקב"ה עוזרו אין יכול יכול.

אז למה אנחנו ממשיכים להיות שבויים בקונספציה השגויה כאילו אנחנו נצליח להתגבר עליו, בדרכים אחרות, שהקב"ה העיד בפירוש שהן לא יעילות???

ממלחמה חזקה ונצחו, ואמר להם: הנה זה עתה שבתם ממלחמה קטנה, ועכשיו הכינו עצמיכם למלחמה הגדולה...

שאלוהו בתמיהה מהי המלחמה הגדולה?

אמר להם אחי רועי, היצר הרע הוא האויב הגדול ביותר!

כל אויב כשרואה שמנצחים אותו פעם או פעמיים שוב אינו עולה על דעתו להלחם עוד כי הרי כבר הוכח לראות שאינו יכול לעמוד נגדם, אבל היצר הרע לא ינוח ולא ישקוט מללחום אתך, ואפילו אם ניצחת אותו פעם או מאה פעמים, הוא ממשיך להלחם נגדך עד אשר יכחיד אותך משני העולמות.

הדברים צריכים להרטיט את הלבבות. אחינו בית ישראל! היצר הרע הוא האויב שלנו, הוא אויב הרבה יותר מסוכן והרבה יותר מתוחכם מחמאס.

חז"ל הקדושים הזהירו אותנו "אמר רב יצחק, יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום, ואמר רבי שמעון בן לוי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו... ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו".

היצר הרע נמצא כאן כדי להכות בנו, הוא מלך זקן וכסיל, איש מלחמה מתוחכם מאוד שבמשך דורות רבים פועל כדי לחבל בכרם בית ישראל. יש לו רקטות וטילים, רחפנים ומצנחי רחיפה,

רבינו קרא את הקוויטל ונענה בלשון פלא 'כעת עדיין לא הגיע זמנם להיפקד כשאעלה אזי כבר אתפלל בעבורם'

סיפורי מופת מוכ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זיע"א, כפי שנכתבו בשבוע שעבר מפיו של בעל המעשה

שתיים דולר לצדקה, ובעז"ה בתוך שלושים יום תימצא לילדה כליה".

חולפת חצי דקה ודקה ננער משרעפיו, "לא, היא הרי עוברת טיפולי דיאליזה כבר תקופה ארוכה, הטיפולים וההוצאות בוודאי גמרו להם את כספם, וכי מאיפה יש להם לתת שבעים ושתיים דולר - פון וואו האט זי געלט', שייתנו שבעים ושתיים סנט, זה יספיק".

מסרתי כמובן את ההוראה למשפחת הילדה, הם תרמו את הסכום לצדקה וראה זה פלא, בדיוק ביום השלושים נהרג במדינת בולטימור בארה"ב איזה גוי צעיר ואיבריו הועמדו להשתלה, בבית החולים החלו להתקשר לכל המועמדים להשתלה, אלא שבאורח פלא הם לא ענו לטלפון, וחלקם לא התאימו מסיבות אחרות.

כידוע בהשתלת איברים יש שיעון חול ההולך ואוזל, הדבר צריך להתבצע במהירות, הם הוסיפו להתקשר עד שהגיעו להורי

הרב שמעון טיקוצקי

להלן כמה סיפורים נפלאים ששמענו השבוע מפי בעל המעשה, הרה"ח ר' מענדל גוטמאן שליט"א מארה"ב - אשדוד, שזכה להכיר את רבינו זי"ע עוד בשנות מגוריו בארה"ב:

בשנות מגוריי בארה"ב התגוררה בשכונתי משפחה ולה ילדה בת תשע של"ע חלתה בכליותיה ונזקקה לטיפולי דיאליזה והמתינה להשתלת כליה.

באחד מביקוריי בארץ הקודש נכנסתי אל רבינו הרה"ק רבי שמעון נתן נטע מלעלוב זי"ע והזכרתי לפניו את אותה ילדה הזקוקה להשתלת כליה בדחיפות, אך משום מה לא נמצא לה עדיין תורם.

"נו" נענה רבינו מיד, "פאר דעם איז דאך דא גויים - בשביל זה הרי ישנם גויים..." הרהבתי עוז ואמרתי לרבינו שהם מחכים כבר הרבה זמן ועדיין לא נמצא תורם, נענה רבינו "שיתנו שבעים

הרבי'. כמובן שהוא זי"ע לא הסכים עמי ואמר נחרצות: "הדבר לא קשור אליי כלל וכלל, הם נתנו צדקה כמניין שם הוי"ה הקדוש, וכי מה הפלא שנושעו, מה החידוש בכך?".
ועוד מעשה נורא היה לי, היה זה כשנתיים או שלוש שנים לפני הסתלקותו של רבינו, ניגשתי אל רבינו והזכרתי לפניו זוג מסוים שטרם נפקד בזש"ק.

רבינו קרא את הקוויטל ונענה בלשון פלא 'כעת עדיין לא הגיע זמנם להיפקד - יעצט טויג נישט', והוסיף מיד: 'ווען איך וועל ארויף גיין וועל איך בעטן - כשאעלה אזי כבר אתפלל בעבורם'. בשעת מעשה לא ירדתי לסוף דבריו הק', הסקתי לתומי שכוונתו שכאשר יעלה לביתו יתפלל שם, וכיו"ב. באותו מעמד הוסיף רבינו עוד אמירה מופלאה שאמסור לבני הזוג בשמו שבעז"ה עוד יהיו להם בנים, שלא יהיו בלחץ מכך.

ביום הכיפורים תש"ע עלה רבינו בסערה השמימה ועוד באותה שנה, בסוף חודש אב תש"ע, נושעו בני הזוג בבן זכר במזל טוב. או אז תפסתי את ראשי והבנתי למפרע את מילותיו הטמירות של רבינו זי"ע שנאמרו בהבלעה ובהטמנה: 'כשאעלה אתפלל בעבורם' - כשאעלה לישיבה של מעלה, שם אתפלל למענם ואפעל להם את הישועה... וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, זי"ע.

(מתוך 'אוהל מועד' - לעלוב, וירא תשפ"ד)

אותה ילדה, שהייתה מספר שישים ושלוש ברשימה, והם בניגוד לכל קודמיהם כן הרימו את הטלפון, מיד בשומעם את ההודעה נסעו מיד לבית החולים, שם כבר חיכו להם הרופאים בחדר הניתוח עם הכליה.

הניתוח עבר בהצלחה ב"ה, וכך, באורח מופלא ביום השלושים ננתינת הצדקה כהוראתו של רבינו כבר הייתה הילדה ב"ה עם כליה בריאה לאורך ימים ושנים טובות ובריאות, לימים זכתה להקים בית בישראל וכיום יש לה משפחה ברוכה ב"ה.

במהלך השנים, מוסיף הרה"ח ר' מענדל שליט"א, זכיתי להזכיר אצל הרבי לא מעט יהודים שהמתינו לזש"ק, ונוכחתי לראות איך על כל מקרה הייתה תשובתו אחרת, ומי יבוא בסוד קדושים. באחד המקרים הזכרתי בפני רבינו אברך וזוגתו המצפים לישועה, ואמר לי רבינו למסור להם לתת עשרים ושש דולר לצדקה וייושעו, אך הנה כמו במקרה הקודם, כעבור רגע חזר ואמר: "הוא הרי אברך כולל, מהיכן יש לו כסף, שייתן עשרים ושש סנט ובעז"ה תהיה להם ישועה".

ומדבריו של רבינו לא נפלה שיערה ארצה, כעבור תשע חודשים נפקדו בני הזוג בתאומים בן ובת. באתי אל רבינו וסיפרתי לו על הישועה הגדולה ונעניתי בהתרגשות כי 'הנס אירע אך ורק בזכות

רבי אריה, שהיתה בו אמונת חכמים מוחלטת עצר מונית, והורה לנהג "סע עד שהמונה יגיע ל-5 לירות"...

אמונת צדיקים מייצרת מציאות, וכאשר מאמינים בהוראת הצדיק בלי שום פקפוק, זוכים להצלחה מעל לדרך הטבע

ותיסע להביא אותה"...

רבי אריה, שהיה אז כבן 35, והיתה בו אמונת חכמים מוחלטת, וגם היה מסור בלב ונפש לסבא, ירד לרחוב, עצר מונית, ולשאלת הנהג להיכן לנסוע, השיב: "סע עד שהמונה יגיע ל-5 לירות"... המונית עצרה בשכונה ירושלמית מרוחקת, רבי אריה ירד, והתחיל לחפש בין הבניינים והדירות, עולה ויורד מבניין לבניין, ואינו מתיימש, עד שכאשר הוא הוא מתדפק בדלת אחת, והנה האשה המבוקשת!

זו השתוממה איך הצליח לגלות את מקום "מחבואה", אבל קיבלה את ההזמנה בשמחה...

(ע"פ "מצוות בשמחה" ח"ב עמו' תקמ"ו)

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: יום אחד, כאשר

"אֲשֶׁר לֹא עָזַב חֶסְדוֹ וְאַמְתּוֹ מֵעַם אֲדֹנָי"

סיפר הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א שפעם שמע את אביו הגאון רבי אריה פינקל זצ"ל מספר לאמו את המעשה הבא: לסבו של רבי אריה, מרן הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל, היתה קרובת משפחה, אשה גלמודה ושבורה, שהעבירה את חייה לבדה. מדי פעם היתה מגיעה לבקר את רבי אליעזר יהודה, אבל לא רצתה לגלות היכן היא מתגוררת... ויהי היום ובביתו של רבי לייזר יודל התקיימה שמחה, וראש הישיבה ביקש להזמין את קרובתו. רבי לייזר יודל קורא לנכדו-חביבו רבי אריה, ומבקש ממנו להזמין את האשה הגלמודה!

"אבל סבא", שואל הנכד, "היכן היא גרה?"

"תחפש" - עונה לו ראש הישיבה.

"איפה?" - שואל הנכד.

במקום להשיב, אומר לו הסבא: "קח לך 5 לירות, תזמין מונית,

האשה עזבה את הבית בשמחה, אבל האווירה בחדרו של גיסי עדיין לא נרגעה... היה שם תלמיד חכם נוסף, שהחזיף גם הוא את פניו, והמשיך לשאול על ההוראה שיצאה זה-עתה מפי הגר"ח, הכיצד אפשר להורות כך, לאחר שהרופאים המומחים אמרו מה שאמרו, "ובדרך כלל הם יודעים מה שהם מדברים!"
נענה הגר"ח ואמר: בוודאי שהרופאים לא מדברים סתם כך, ובדרך כלל הם סוללים נתיב רפואי שיש צורך לעשותו.
אבל האשה הזו הוכיחה - בעצם זה שבאה לשאול - שהיא סבורה שיש דבר החשוב יותר מדעתם של הרופאים, והוא-הוא הקובע, ובכך הוציאה את עצמה מהמסלול הרגיל של חוות דעתם של הרופאים והפקידה את גורלה במקום אחר, ששמו אמונת חכמים, ואם כן יש לה את הכח לבטל את הערוץ הטבעי של חיי האדם, ולצעוד בערוץ אחר לגמרי.
(אוצר פנינים ועובדות ח"ג)

למדתי עם גיסי מרן שר התורה הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל בביתו, נשמעו דפיקות בדלת.
הרבנית ע"ה פתחה, ועד מהרה הגיעה לחדר בעלה, והודיעה שבפתח נמצאת אשה עם שאלה של פיקוח נפש. שאלתה היתה נסובה אודות טיפול מסוים שהרופאים טוענים שהיא חייבת לעשות, ואם לא - היא תכנס למצב של סכנה.
האשה הודיעה לרופאים שלא תעשה דבר עד שתקבל לכך את הסכמתו של הגר"ח.
כששמע גיסי את הענין, הניף את ידו בביטול ואמר, "היא לא צריכה לעשות את הטיפול, הכל יהיה בסדר בעזרת ה'".
תלמיד חכם אחד ששהה בחדר, החזיף מעט את פניו ושאל את הגר"ח, "הרי לא מדובר ברופאים שאינם יודעים מה שהם מדברים... אם הרופא טוען שיש צורך דחוף לבצע את הטיפול, כיצד אפשר להורות לאשה שלא תציית להוראה?" והגר"ח מניף שוב את ידו, ואומר בצורה יותר ברורה, "הכל יהיה בסדר בעזרת ה'".

חשב בליבו: וכי מה אכפת למלך על יהודי שנהרג? פתח את פיו וסיפר למלך את שארע באותו יום...

הגאון רבי ראובן אלבו שליט"א, ראש ישיבת 'אור החיים' עם מעשה מופלא שכתב מרן הבן איש חי, לחזק האמונה שיש דין ויש דיין, ואף אחד לא נמלט מפניו

לא עבר זמן רב, והחמר העני התפרסם כעשיר גדול ובזכות הונו נעשה מקורב למלכות עד שהפך להיות משנה למלך, יושב ראשונה במלכות.
הוא אף הוזמן לסעוד עם המלך מידי יום. באחד הימים, הגישו לפניו למאכל עוף מיוחד ולא מוכר. התעניין המלך בשם העוף החדש ומשמע המשנה למלך את שם העוף נזכר שזה בדיוק שם העוף שאמר לו היהודי שיעיד עליו.
צחק הגוי לעצמו: "הנה, במקום שהעוף יבוא ויעיד עלי, הולך אני כעת לאוכלו..."
המלך ראה אותו צוחק ושאל לסיבת הצחוק. "אה... אדוני המלך, רק נזכרתי במשהו שהצחיק אותי."
"ובדיוק את זה אני רוצה לשמוע!" התעקש המלך. חשב הגוי בליבו: נו... וכי מה אכפת למלך על איזה יהודי שנהרג? הוא ממילא שונא את היהודים...
פתח את פיו וסיפר למלך את שארע באותו יום רחוק, שפעם הוביל את העשיר הגדול של העיר וכשהגיעו למקום סתר קם עליו להורגו, ואמר לו היהודי: העוף הזה יעיד על מעשיך... "והנה עתה צחקתי כאשר ראיתי שמגשישים לנו לאכול את אותו עוף", סיים הלה את סיפורו.

רבנו יוסף חיים בעל ה"בן איש חי" זצ"ל מביא מעשה המוכיח, כי אפילו גוי שעשה מעשה רע - לבסוף מקבל את עונשו מאת הקב"ה:
יהודי עשיר מאוד הוצרך לנסוע לרגל עסקיו. הוא חיפש מורה דרך שיוליכנו על החמור למחוז חפצו ושכר חמר גוי שהתמצא בדרכים והסכים להובילו תמורת תשלום הגון. אך החמר הרשע חמד את כספו של העשיר והערים עליו.
במהלך הדרך הוביל את היהודי למקום מבודד ושם איים לרצוח אותו ולשדוד את כספו.
אמר לו העשיר היהודי: "דע לך כי כתוב בתורתנו הקדושה שופך גם האדם באדם, דמו יישפך, אל תחשוב שלא ייודע הדבר, כי סוף דבר הכל נשמע".
הגוי שמע וצחק, לעג בליבו לדברי היהודי, שהרי אין שם איש ואיך יודע כי הוא רצח את העשיר? "מי יעיד בי?" שואל הגוי את היהודי בנימה מבודחת.
"רואה אתה את העוף הזה העומד כאן בסמוך?" שאל היהודי - "עוף זה - הוא שיעיד עליך, כי עוף השמים יוליך את הקול".
צחק הגוי הרשע והרג את היהודי, טמנו בחול ונטל את הממון הרב שהיה בצרורו, בלי להותיר עקבות לפשע הנורא.

את דם הנרצח.

כך גלגל הקב"ה את עונשו של הרוצח שיקבל את המגיע לו, כי כל מעשה נשקל ונמדד ואין שכחה לפני ה'. מעשה נפלא זה מחזק בליבנו את הידיעה שהקב"ה צופה ויודע את כל מעשינו ומחשבותינו. עלינו לעורר בנו את החשיבות של עשיית רצון ה', וכך לא נכשל בשעת ניסיון ולא נכנע לתאוות ולארציות של העולם הזה, ונזכה תמיד להביט אל הארץ המובטחת לנו בעולם העליון.

(האור לחיים' פרשת לך לך תשפ"ד)

המלך היה חכם יותר והחל לחשוב כי לא לחינם זומן להם העוף משמים. כנראה הקב"ה במכוון גידל את אותו חמר עני ורומם אותו עד שיאכל על שולחני ויספר את הסיפור, כדי שאנקום בו את נקמת אותו יהודי שהרג על לא עוול בכפו.

קרא המלך לחייליו וציווה לאסור את המשנה למלך. לאחר מכן שלח לקרוא לבני העשיר היהודי ולאיים האלמנה, וגילה להם כיצד נרצח ראש משפחתם...

הוא מסר להם את כל כספו של הגוי שהתעשר מכספי אביהם ודן את החמר הרשע למוות בתליה בסמוך לביתם, כדי לנקום בכך

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע לא זכה המוצא בארנק שמצא בשוק?

בבא קמא דף ה'

ולא זה וזה שיש בהם רוח חיים

לפי ההלכה שייך הכסף למוצא! אבל רבי יצחק אלחנן אמר לו: 'תחילה תחזיר את הכסף, ולאחר מכן אסביר לך מדוע הוריתי לך לנהוג כך.'

"ואכן, היהודי קיבל עליו את פסק הדין, ולאחר שהחזיר את הכסף הסביר לו רבי יצחק אלחנן: 'הרי הכסף אינו של האשה, אלא של בעלה. מפאת מחלתו שלח את אשתו לנהל עבורו את העסקים, אבל הוא לא העניק לה את הכסף שיהיה שלה.

"אכן צדקו דבריך שהמאבד בעיר שרובה נוכרים מתייאש מיד, אבל היהודי הזה, בעל הכסף, הרי לא איבד את הכסף. הוא בכלל לא יודע שהכסף אבד. מי התייאש? האשה? אבל הכסף אינו שלה, אין לה רשות להתייאש מהכסף של בעלה, ולכן לא חל ייאוש!"

על פי זה השיב ה'חזון איש' לרבי יעקב גלינסקי ואמר לו: "הרי החיים שלך הם של הקב"ה, הגשמיות שלך, הרוחניות שלך וכל מה שיש לך - זה הכל של הקב"ה. אין לך רשות להתייאש בכלל! אתה לא יכול להתייאש ממה שהוא לא שלך!"

לכן צריכים אנו להתפלל שניצל מפגעי הזמן, כי אין לנו רשות להתייאש, ולא יעזרו לנו סגולות שונות אלא רק תפילה עמוקה, שניצל מהנגיף, שניצל מהנזקים הרוחניים והכלכליים, שניצל מהנזקים הגופניים והנפשיים, והקב"ה שהוא רופא כל בשר והוא רופא לשבורי לב, ירפא למכותינו ויחבוש לעצבותנו, ונזכה לראות פני משיח במהרה בימינו, אמן!

סיפר הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, שכשיצא מסיביר והגיע לארץ הקודש, היה שלב שבו כמעט נפל לייאוש חלילה, לאחר שאיבד את כל אשר לו, וכל האנשים מסביבו כולם היו דוויים ואומללים, ניצולי התופת וחסרי רוח חיים.

בא לפני ה'חזון איש' והשיח את אשר על לבו, אמר לו ה'חזון איש': "אני אספר לך מעשה:

"היה יהודי אחד שהיה נוסע ליריד, קונה סחורה ומוכרה. כך נהג הרבה שנים. לימים חלה ושלח את אשתו עם הכסף ליריד. כשהגיעה לשם מאיזו סיבה נפלה והתעלפה. העירו אותה, ניגשה לסוחר לקנות הסחורה, וכשפתחה את התיק חשכו עיניה כי נעלם הכסף. התחילה לצעוק: 'גנבו לי הכסף בזמן שהתעלפתי!...'

"אנשים רצו לסייע לה, ובתוך כך הגיע אחד ואמר: 'אני ראיתי את פלוני מרים הכסף מהרצפה!'. הגיעו אליו ושאלו: 'האם לקחת הכסף?', אמר 'כן! מצאתי על הרצפה ולקחתי... ומה רע בכך?'. אמרו לו: 'תחזיר לאשה, הרי זה נפל ממנה!'. השיב להם היהודי ואמר: 'על פי דין, אינני צריך להחזיר לה, כי האבדה נמצאה בעיר שרובה גויים, וממילא חל ייאוש מידי על הכסף והמוצא אותו הרי אלו שלו!'

"הגיעו לפני רבי יצחק אלחנן - שאל את האשה: 'יש לך סימנים?' אמרה: 'כן! הכסף היה צרור בשני צורות, באחד היה סכום כך וכך ובאחד כך וכך.'

"ציווה רבי יצחק אלחנן להחזיר הכסף, אמר לו היהודי: 'הרי

מדוע תיקנו לברך 'הטוב והמטיב' על היין?

עם האחרים - מברך עליו 'הטוב והמטיב', בשם ובמלכות. וטעם הברכה, מפני ריבוי הטובה במינים שונים של דבר חשוב ומשמח כיון. וטעם נוסף - משום שהיין עשוי להביא לידי קלות ראש מתוך ריבוי השתייה, ועל ידי ברכת 'הטוב והמטיב', יזכר המברך בברכת 'הטוב והמטיב' שבברכת המזון, שתיקנו חכמינו ז"ל בעת שניתנה האפשרות לקבור את הרוגי ביתר לקבורה, וכך יזכור את יום המוות, ולא ירבה בשתייה.

[סעיף א, ס"ק א-ב, ושעה"צ ב; ב"מ דרשו, 3, 5 ו-12, וראה שם, 6]

על כמה טובות תיקנו חכמינו ז"ל שאם הגיעו לאדם ויש אחר השותף עמו בהנאה מן הטובה, כגון לידת בן זכר, שאשתו שותפה בטובה, ורכישת כלים חדשים לו לו ולבני ביתו - יברך: "ברוך... הטוב והמטיב".

וטובה נוספת שעליה תיקנו לברך ברכה זו, היא - "שינוי יין"; דהיינו, שהשותף יין בסעודה יחד עם אחרים, (או ללא סעודה, אך 'דרך קביעות'), והובא לפניהם יין אחר, שהיה בדעתם לשתותו, ואינם צריכים לברך מחדש בורא פרי הגפן, ושותה גם ממנו יחד

מדוע נחשב היין הלבן כמשובח יותר מן היין האדום?

ויין שאינו משובח מצד עצמו, אלא מחמת פעולות הנעשות בתהליך הייצור, וחומרים המוכנסים לתוכו - יש אומרים שאינו נחשב כמשובח לענין זה.

ומי שמונחים לפניו שני יינות, והאחד משובח יותר מן השני, יברך 'הגפן' על המשובח, ולא יברך ברכת 'הטוב והמטיב'. אך אם טעה וברך 'הגפן' על המשובח פחות, יברך 'הטוב והמטיב' על המשובח יותר.

[שו"ע קעה, א-ב, ומשנ"ב ה, ו, ז, ט, י, יב וריג; וראה עוד שם, י ריג; ב"מ דרשו, 8, וראה עוד שם, ושם, 7]

כאמור, בהבאת יין שני לסעודה מברכים 'הטוב והמטיב'. ברכה זו מברכים רק כשהיין השני משובח יותר מן הראשון, או אף כאשר קיים ספק שמא השני טוב מן הראשון; אבל כשידוע שהשני פחות משובח מן הראשון, וכן כשקיים חשש כי היין השני כה גרוע עד שקשה מאוד לשתותו - אין מברכים 'הטוב והמטיב'. וראה במקורות, בנוגע למקרה שהיינות שווים בטיבם.

ויין חדש, נחשב בדרך כלל כגרוע יותר לעומת יין ישן; וכן יין אדום לעומת יין לבן, משום שהלבן טוב יותר לבריאות; אלא אם כן ידוע בוודאות אחרת.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

האם יש קשר בין ברכת 'הטוב והמטיב' על היין לברכת 'הטוב והמטיב' שבברכת המזון?

גם עליו. וכן יין שני שהובא רק משום שהיין הראשון אזל - אין מברכים עליו.

ויש אומרים, שאין לברך 'הטוב והמטיב' אלא על יין המשובח בהרבה מן הראשון, וממין שונה, ואשר לא שטה ממנו שלוש יום; ואין הלכה כן, אך יש שכתב, כי יין שאינו עונה לתנאים אלו, עדיף לכוון לפוטרו בברכת 'הטוב והמטיב' שבברכת המזון; ויש שסובר, שלא ניתן לפוטרו בברכה זו.

[שו"ע קעה, א-ב, משנ"ב ב, ג, ד ו"א, ושעה"צ ב ו"ו; בו"מ דרשו, 3, וראה שם, 6; וראה פסק"ת הע' 27 בסוגריים]

בהמשך לאמור: יש אומרים, שאין לברך 'הטוב והמטיב' על יין שני שהיה מונח על השולחן בשעת הברכה על היין הראשון. ויש אומרים עוד, שאף אם היין השני לא היה מונח על השולחן, אלא שהיה בביתו, אינו מברך עליו 'הטוב והמטיב'; ולדעתם, אין לברך אלא כשהיין הובא ממחסן וכדומה.

וכשמברכים על היין השני 'הגפן' בנפרד, כגון שבשעת הברכה לא היה בדעתו לשתותו, ולא היה מונח על השולחן - אין מברכים עליו 'הטוב והמטיב'. וכן על יין של ברכת המזון, אין מברכים הטוב והמטיב, משום שברכת הטוב והמטיב שבברכת המזון חלה

* כששותים יין באמצע סעודה, ומברכים עליו 'הגפן' - לדעת השולחן ערוך, אין האחד רשאי להוציא את כולם, אלא כל אחד מברך לעצמו בין אכילה לאכילה. ולדעת הרמ"א, רשאי האחד להוציא את כולם בברכה, אך חובת המברך לומר תחילה: "סברי רבותי".

* כאמור, לדעת הרמ"א, המוציא אחרים ידי חובתם בברכת היין באמצע הסעודה, צריך לומר "סברי רבותי". ומטעם זה (ומטעמים נוספים), נהגו שבכל מקרה שהאחד מוציא את האחרים ידי חובתם בברכת היין, כגון בקידוש והבדלה, אינו אומר "ברשות רבותי", אלא "סברי רבותי".

אתמול
למדנו

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לפתוח ספר קודש כדי 'לתפוס' מקום?

כן לצורך הלימוד. וכן אין לפתוח ספר על גבי 'סטנדר' וכדומה, כדי 'לתפוס' בכך את המקום, אלא אם כן לומדים בו לאחר מכן. ויש שהקפיד שלא לקפל את קצה הדף לסימון המקום שאוחז בו, ויש שהקלו בכך.

[משנ"ב קנד, לא; בו"מ דרשו, 38-40]

אסור להשתמש בספרי קודש לצורך האדם, כגון להגן מפני השמש, או להסתיר דבר מה. ונחלקו הפוסקים אם מותר להניח ספר מתחת לספר שלומד בו כדי להגביהו; ואם היה מונח שם ספר קודם לכן, מותר לכל הדעות להניח עליו את הספר שלומד בו. וכן אין להניח את המרפקים על הספר; ויש שהתירו כשעושה